

non debet esse peccatum, puniatur a te, ne puniaris pro illo. Peccatum tuum iudicium te habebit, non parvum. In tribunal mentis tua ascendere contrahit. Et cum confitearis ante te. Noli praeceps te post te, ut Deum punias ante se. Ideo dicit in eodem Psalmo, unde facilissimum imperat veniam: Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, & peccatum meum ante me est semper: Tamquam dicens, Quoniam amas me est, ne sit ante te: & quia ego cognosco, tu cognosce. Ergo peccatum aut a te puniatur, aut a Deo: sed a te post te, a Deo tecum. Te ergo habeat puniendum, ut a Deum hunc. Salm. 50.

Cap. 4. Et Serm. 331, alias 50, inter Homil. 50, ubi opera carnis recensuit, qua qui agunt, Regnum Dei non possidebunt, ut ait Apostolus ad Gal. 5, subdit: Iudicetis ergo ipsam hominem in ipsis voluntate, dum potest, & mores conversas in melius: ne cum nam poteris, etiam prater voluntatem a Domino iudicetur. Et cum ipso in seipstutoris severissima medicina, sed tam medicina sententiam, viminat ad auxilium, per quos illi in Ecclesia claves ministrantur, & tamquam bonum incipiens effusilius membrorum ordinem custodit, a Propstis Sacramentorum accipit satisfactionis sua modum, ut in offendendo Sacrifici cordis contributabiliter devotus. & supplex, id amans agas, quod non solus ipsi proficit ad recipiendam salutem, sed etiam ceteris ad exemplum. Ut si peccatum ejus, non solum in gravi eius malo, sed etiam in tanto scandalo aliorum est, atque hoc expedire utilitate Ecclesie videtur. Ante hanc, in notitia mulorum, vel ratione totius populi agere. Panitentiam non recusat, non refusat, non letat, & mortis pena plaga per pudorem addat tumorem.

Cap. 5. Et infra: Non sufficiunt mores in melius commutare, & a fatis malis recedere; nisi etiam de his, que facta sunt, satisfactio- natae lacrymas corrigit; ac sum jubore dimitti, cum videbit congruum Satisfactionem.

Cap. 7. S. Innocentius I. Pontifex Maximus Ep. 1. Ceterum (inquit) de pender optimando delictorum, Sacerdotis effudere, ut atrox non Confessorem Panitentis, & ad flatus, atque lacrymas corrigit; ac sum jubore dimitti, cum videbit congruum Satisfactionem.

S. Casarius, Hom. 8, ubi peccatorum venialis, & mortalis discrimen expouit, explicat, qua Satisfactione per venialibus, quo pro letabilius Deo sit exhibenda. Quales (inquit) infirmos visitamus, in carcere potestis requiri, discordes ad concordiam revocamus, indicem in Ecclesiastico Iesu, & Petri. Medicina (inquit) magna della sanes. Sejunctum ebrietatem curat, & palmarum plausus pectus pulsat, Pro vestrum sumptu, atque ornatum succedit humilitas. In omnibus vero elemosyna peccata diluat. Redemptio anima viri, doctrix ipsius. Quid autem illi aliud satisfacere possit, ut servares & veritas: m. ignocies confessi, ignoratis, sed te ipsum patienti; ita servatur misericordia, & veritas: misericordia, quia homo liberatur; veritas, quia peccatum puritur.

Et Homil. 1. Mortificatione presenti (inquit) futura mortis sententia prevenitur, & dum culpa auctor humilitur, culpa confunditur, dumque exterior officio voluntarie distinctionis infetur, tremenda iudicis offensa sedatur; & ingenio dabit laboris exiguas, que vis consumptu-

Necessitas Satisfactio- nis.

nus erat ardor eternus. Tractanter ergo causam salutis nostræ, faciamus, in qua nos Medicus facere solent. Si facias aliqua, vel querela in primacopora cura sentitur, curatio medicinis blandioris apponitur: si vero in offensibus vulnus abundant, aut in vulnera profunda deversum est, anteriori, ac violentiore posset visceralia medicina. Similis ratio in agredine interiori: homines adhibentur eis. Si levius sansurtae delicta, verbis gratia si homo, vel insonore, vel in aliquo reprehensibili voluntate, si oculo peccavit, aut corde; verborum, & cogitationum macula quotidiana oratione curanda, & privata compunctione tergunda sunt. Si vero quisque conscientiam suam interrogans, facinus aliquod capitale commisit, aut fidem suam falsi testimonii expugnari, ac predilecti, aut sacrum Veritatis nomen perjurii temeritate violavit; si veram Baptismi tunicam, & pretiosam virginitatem holocranum causa immaculati crudoris infecit: si in semelito novum hominem nec hominis occidit: si per Augures, & Diuinos, atque incantatores capivrum se Diabolo tradidit: hec & ejusmodi commissa expari panitus communis, & mediorum, vel ferentia Satisfactione non possunt; sed grave causa, graviores, & aciores publicas curas requirunt: ut qui ampliorum deprehensione se perdant, simili modo cum plurimorum damnatione se redimat.

Lutherani, & Calviniani impetrare poterunt Lutherani, & Calviniani respondent, San- ni refellentes, ista illa mera fuisse spectacula instituta cum exempli causa, tunc ad probandos hos, qui recipi percibant ab Ecclesia: disciplinam tuisse, & rem proflas politam, huiusque Scholasticam, eas non ad disciplinam coram Ecclesia, sed ad placendum Deum valere. Quod enim spectacula mera non fuerint, exempli causa instituta, & ad probandos eos, qui in Ecclesiam recipi postulabant, sed vel maxime ad Deum placendum, ad expandandas, & curandas

peccatorum reliquias, ad paucas temporarias; quorum sapientibus sumus post remissionem peccatorum, redimendas, non solum allata probant testimonis Patrum, sed duo confirmant argumenta facilius, quibus demonstratur quibusdam peccatoribus vel occulitis, vel ab Ecclesia non praescitis. Satisfactionem secretam olim imponi ab Ecclesia confluivit.

Primum argumentum petitur ex S. Basilio, quid mulieribus adulterium secreto confessis Panitentiam Canoniam impositam fuisse, quam secreto quoque perserget, ab Ecclesiastica communione separata corio; ex definito tempore, Ep. 3, ad Amphilochium, Canon. 39, testatur.

Altereum petitur ex S. Leone, Ep. ad Rusticum, Narbonensem Episc., aferente, alienum esse a confundente Ecclesiastica, ut Presbyteri, & Diaconi pro criminis aliquo super manus impositionem remedium accipiunt penitenti, Unde (inquit) huiusmodi lapsi ad promerendam misericordiam Dei privata est experienda confessio, ubi illi sacrificatio, si fuisse digna, si etiam fructuosa. Quod & Juliani Pomerii testimonio Lib. 2. De vita Contemplativa, c. 7, & Hieronymi Conc. can. 1. & can. Presbyter, spud Gratian. dist. 82, confirmatur.

Secundum Traditionis fonte propinquior S. Cyprianus, Lib. 2. Lector, diserte alterit, Panitentia operibus non Ecclesiastica.

Ex Lectori, & violata divina iustitia pariter & misericordia iusta quadammodo reparanda. Sum quippe jus exercit. Misericordia, cuius peccata condonat; iusta Iustitia, cum peccata satisfactorias exigit. Nec enim Deus in his privatis cuyusdam cogitans est, qui non solum injuriam, sed & penitentiam in amicium suum sinecere recipere censeatur,

neque Martyrio aquilavere queat, per Exomologos proprium corpus offigere. Tunc denuntiavit Confessio nam dignus fuisse, qui Deo pectoris in decachordi Psalterio. Et Homil. contra Ebroicos: Medicina (inquit) magna della sanes. Sejunctum ebrietatem curat, & palmarum plausus pectus pulsat, Pro salutate genit. Deo fleatur, pro manum plausus pectus pulsat, Pro vestrum sumptu, atque ornatum succedit humilitas.

In omnibus vero elemosyna peccata diluat. Redemptio anima viri, doctrix ipsius. Quid autem illi aliud satisfacere possit, ut servares & veritas: m. ignocies confessi, ignoratis, sed te ipsum patienti; ita servatur misericordia, & veritas: misericordia, quia homo liberatur; veritas, quia peccatum puritur.

Objicetur tertio: Post remissionem peccatorum in Baptismo nulli penitentia manent baptizati, quia Baptismus omnia peccata dicit, ac remittit: igitur nullus etiam penitentia manent debitos, quibus peccata omnia per Panitentiam dimisi sunt.

Respondeatur: Id minimè sequi, magnumque discrimen Baptismum inter, & Panitentiam in hoc: etiam interestere. Baptismus enim regenerationis, & innovacionis Sacramentum est, quod ideo culpam pariter, & penitentem debitum omnino aboleat, & expungit: Panitentia vero Sacramentum est Ianitantes, in quo maiores ex parte hominis Panitentis distinctiones postulantur: quia gravius peccatum est, quod post Baptismum perpetratur, illo, quod ante Baptismum committitur: ac propter ea maiores ad Deum placandum labores subeundunt: Nam laici quidem ei possumus (inquit) S. Bernardus Serm. in Corin. Domini) a sanandum revo opus ei curatione multa: Et, ut docet Sacra Synodus Tridentina Ies. 14. c. 2. Alius est Baptismi, & alius Panitentiae. Similis est Baptismus actionem Panitentie darent, & eisdem salubri satisfactione progaunt, ad Communionem Sacramentorum per januam Reconciliationis admitterent. Cui unica operi incessabiliter ipse Salvator interuenit, nec unquam ab his absit, que Ministri suis March. 38. operi curunt: Ecce ergo vobis sum uulque ad confirmationem facul: ut si quid per servitatem nostram bono ordine, & gratulando impletur opacum, non ambigamus per spiritum sanctum suum donatum.

Objicetur quartu: Christus Laut. non a peccatis nostris in sanguine suo: & Propriatio est prepeccatis nostris: Eiusque Satisfactione pro delictis nostris, & non solum pro nostris, sed & totius mundi, non modo sufficiens est, sed superabundans: quamobrem ejus Passio, & Morti intertarra injurya, si præter illius remissionem, humana etiam satisfactiones ad Deum placandum necessaria asservantur. Unde S. Ambros. nullam S. Petrum pro negatione Chiristi, quod gravissimum certe crimen fuit, obvulsi Deo satisfactionem affirmare non dubit. 10. in Lucam: Lacrymas Petri (inquit) Satisfactionem non loqui.

Respondeatur: Christi satisfactionem sufficientissimam esse pro nostris, & totius mundi peccatis, in modum causæ, & remedii universali, quod nihilominus tam per Sacramenta, rum per Satisfactiones nostras nobis applicari debet, ut efficaciter in nobis operetur. Unde sicut nulla fit injurya dolori, quo Christus pro peccatis nostris afflictit, & lacrymis, quis pro illorum remissione fudit, tam contrito, & lacrymis Panitentiam ad expiandum delicta necessaria alteratur: nec illa sit injurya orationibus Christi, licet orationibus nostris sit opus ad remissionem peccatorum, divinæque beneficia impetranda: ita nullis sit injurya Satisfactioni Christi, esti Satisfactione nostra nihil prodest ad remissionem peccatorum, nisi Deus Filius sui Passione respiciat, que potiores partes in remissione peccatorum semper obtinet, sicut gratis in bonis operibus semper habet principatum. Verumtamen sicut bona opera non ita gratis tribuimus, ut liberum hominis arbitrium excludamus; ita neque Passioni Christi sic remissionem peccatorum adserimus, ut nostram etiam Satisfactionem esse necessariam negemus. Utrumque enim Catholicæ Fidei dogma, utrumque Spiritus Sancti oraculum est. Et sanguis Jesu, unus mundus nos ab omni peccato: & Qua secundum Deum 2. Cor. 2.

Ecc. 2. tr.

De Sacramento Panitentie.

403

Etis præceptum expressum est, quibus peccatores ad Panitentiam adhortantur. Joel. 2. Convertimini ad me in toto corde vestro, in jejunio, & fastu, & planitu. 2. Cor. 7. Hoc ipsum secundum Deum enstruxi vos, quantum in vobis operari sollestitudinem: sed defensionem, sed indignationem, sed vindictam. Et sed Rom. 6. Sicut enim exhibuit mens brava vestra servire immunditia, & iniquitatem ad iniquitatem; ita & hanc exhibete membra vestra servire justitiam in sanctificationem. Hunc verborum illorum sensulemente, constat ex S. Basilio, Verbum illud Pf. 32, in Psalterio decachordi psalterie illi explicante: Quoniam (inquit) in corpore peccatum, quando membra nostra serva peccati ad iniquitatem præbuerimus, corpore item confessuram, eccliam in peccati dissolutionem usi instrumentum. Maledixit Benedictus: Cum cumveni proximum in negotio? Redit. In obsecratam inuidit! Jejuna. Arroganter & superbo egisti? Humiliare. Dicilipli? Consciliari? Oculisq[ue] Martyrium subito, aut certe, quod Martyrio aquilavere queat, per Exomologos proprium corpus offigere. Tunc denuntiavit Confessio nam dignus fuisse, qui Deo pectoris in decachordi Psalterio. Et Homil. contra Ebroicos: Medicina (inquit) magna della sanes. Sejunctum ebrietatem curat, & palmarum plausus pectus pulsat, Pro salutate genit. Deo fleatur, pro manum plausus pectus pulsat, Pro vestrum sumptu, atque ornatum succedit humilitas.

In omnibus vero elemosyna peccata diluat. Redemptio anima viri, doctrix ipsius. Quid autem illi aliud satisfacere possit, ut servares & veritas: m. ignocies confessi, ignoratis, sed te ipsum patienti; ita servatur misericordia, & veritas: misericordia, quia homo liberatur; veritas, quia peccatum puritur.

Objicetur tertio: Post remissionem peccatorum in Baptismo nulli penitentia manent baptizati, quia Baptismus omnia peccata dicit, ac remittit: igitur nullus etiam penitentia manent debitos, quibus peccata omnia per Panitentiam dimisi sunt.

Respondeatur: Id minimè sequi, magnumque discrimen Baptismum inter, & Panitentiam in hoc: etiam interestere. Baptismus enim regenerationis, & innovacionis Sacramentum est, quod ideo culpam pariter, & penitentem debitum omnino aboleat, & expungit: Panitentia vero Sacramentum est Ianitantes, in quo maiores ex parte hominis Panitentis distinctiones postulantur: quia gravius peccatum est, quod post Baptismum perpetratur, illo, quod ante Baptismum committitur: ac propter ea maiores ad Deum placandum labores subeundunt: Nam laici quidem ei possumus (inquit) S. Bernardus Serm. in Corin. Domini) a sanandum revo opus ei curatione multa: Et, ut docet Sacra Synodus Tridentina Ies. 14. c. 2. Alius est Baptismi, & alius Panitentiae. Similis est Baptismus actionem Panitentie darent, & eisdem salubri satisfactione progaunt, ad Communionem Sacramentorum per januam Reconciliationis admitterent. Cui unica operi incessabiliter ipse Salvator interuenit, nec unquam ab his absit, que Ministri suis March. 38. operi curunt: Ecce ergo vobis sum uulque ad confirmationem facul: ut si quid per servitatem nostram bono ordine, & gratulando impletur opacum, non ambigamus per spiritum sanctum suum donatum.

Objicetur quartu: Christus Laut. non a peccatis nostris in sanguine suo: & Propriatio est prepeccatis nostris: Eiusque Satisfactione pro delictis nostris, & non solum pro nostris, sed & totius mundi, non modo sufficiens est, sed superabundans: quamobrem ejus Passio, & Morti intertarra injurya, si præter illius remissionem, humana etiam satisfactiones ad Deum placandum necessaria asservantur. Unde S. Ambros. nullam S. Petrum pro negatione Chiristi, quod gravissimum certe crimen fuit, obvulsi Deo satisfactionem affirmare non dubit. 10. in Lucam: Lacrymas Petri (inquit) Satisfactionem non loqui.

Respondeatur: Christi satisfactionem sufficientissimam esse pro nostris, & totius mundi peccatis, in modum causæ, & remedii universali, quod nihilominus tam per Sacramenta, rum per Satisfactiones nostras nobis applicari debet, ut efficaciter in nobis operetur. Unde sicut nulla fit injurya dolori, quo Christus pro peccatis nostris afflictit, & lacrymis, quis pro illorum remissione penam aliquam, five satisfactionem exiget.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Respondeatur: Non recordari Deum iniquitatum, quas vere Panitentibus dimisit, ita ut propter illas hominem odio habeat, ipsaque penas eternas infligat, que cum amicita Dei cohæret non possint: ipsarum vero ita memorem est, ut non existat temporis existentia, ut servitatem nostram, & iniquitatem ejus, quas operas est, non recordaber. At recordante iniquitatum, quas Panitentibus condonavit, si potest illarum remissionem penam aliquam, five satisfactionem exigat.

Hoc etiam Jelis Propheta, & S. Pauli veris Satisfactionis.

grata sunt, & probata; quamvis homo ipse peccantis non dum forte sit plene Deo gratus, ut proinde nondum cum ipso reconciliatus, sed peccati macula adhuc inquinatus, & damnationis externe reatu obstricatus. Unde Satisfactionem iliam, ut Deus acceptam ratamque habeat, illiusque intuitu pacnam temporalem peccato debitam minuit, vel condonet, ita timusque peccator justificatus fuerit, divinam bonitatem maxime decet; quamvis non amplius in affectu peccati perseverant, sed de sua cum Deo reconciliatione sollicito. Penitentię operantur, regantur; ut si Deus ignorat. Hinc S. Th. art. 3. ejusdem Questionis in Reponsione ad primam, ait: Satisfactionis, & boni conversationis fructus homini computari a tempore, quo peccare effavit (id est, auctum peccati depositum); vel in tellegimus, quando statim post peccatum contritus sumus, & fecis multas bona, antequam confiteretur. Et libidinum, quod quanto major currit, tanto magis diminuit de paucis, & quanto aliquis plura bona facit in peccato existens, (id est, in statu, non in affectu peccati) magis se ad graviam Contritionis (utique perfectę) disponit. Et id probabile est, quod minoris pene sit debitor: & propter hoc debet a Sacerdoti discrete computari, ut si minorem paucam inveniat, in quantum inventum est melius disponent.

PROPOSITIO II.

Ad Satisfactionem requiriuntur, ut eiusmodi opera suscipiantur, que natura sua dolorem, & molestiam homini afferant.

Ita docet Concil. Trid. Catechismus p. 2. §. cap. 3. hac conditione satisfactionis, quod opera satisfactionis præteritorum operarum compensationes sint, ut S. Marcius Cyprinus ait, Redemptores peccatorum, adeoque omnino necesse sit, ut a liquid acerbitate habeant. Id paulo uberior explicat S. Th. in 4. Sententia. five Supplementi q. 15. art. 1. Satisfactionis, inquit, respectu & præteritorum operarum, ut compenatur, & futurum amorem intimi, & infermatur procedulio fortufo carnis. Unde & nervus senioris Jacob ex libro Angelusmarcuse legitur. Non igitur externa dimitax, sed & interna pietatis opera, scilicet per meditationes, & actus interiore virtutum, offerri Deo in satisfactionem possunt, quia & ipsi sunt grata, & aliquid molestie homini inferant. Quoniam non semper illud consequitur (inquit Concil. Trident. Catechismus) ut qui in illis mollescit actionibus exercet, doloris sensum habent. Sæpe enim vel patendi confundit, vel accensa in Deum caritas efficit, ut quæ perpecciti gravissima sunt, ne sentiantur quidem. Neque tam idcirco sit, quo minus ea ipsa opera satisfactioni vim habeant: siquidem hoc proprum est filiorum Dei, ut eis amore, & pietate inflammati, ut acerbissimis doloribus cruciati, aut nihil fere incommodi sentiant, aut omnia latissimum animo perferant. Unde S. Aug. Lib. de Bono Videlatis, cap. 21. ait: *Jejania quoque, ac vigilia, in quantum validissimum non perturbant, si orando, psallendo, legendo, & in lege Dei meditando infunduntur, in delicias spirituales etiam ipsa, que videntur laboriosa, veruntur. Nullo modo enim sunt onerosi labores amanitium, sed etiam ipsi delectant, sicut venantium, auctorium, plicantium, videntiam, negotiantum, ludo aliquo se delectant. Inter se ergo quid amet. Nam in eo quod amat, aut non laborans, aut & labor amat.*

Ex his colligitur, bona opera, five ex votu, five ex precepto alias debet, satisfactione esse posse, cum & Deo grata, & homini molestia sint. Sic Ecclesia jejunius satisfactionia esse nemo negaverit. Ideo enim ab Ecclesia instituta sunt, ut Christiani penas peccatis suis debitas per ea redimant. Sic maledictiones carnis, aliquaque bona opera. Viris Religiosis in Regula, vel Constitutionib[us] Ordinis præcepta utilia esse ad satisfaciendum Deo pro peccatis, si ea intentione tolerantur, certum est. Per Martyrium quoque maxime satisfacere hominem pro suis peccatis contat, siquidem ut Tertullianus ait, *Omnis huius operi delicia denuntiat.*

Hinc S. Ambrosius Lib. 2. de Penitentia, c. 10. ait: *Ufus doloris abegit luxuriam criminis, erroris delicias, ita dum delemus admissa, admittimus exclusimus, & fit quadam de condemnatione culpa disciplina innocentia.*

Hinc S. Hieronymus, Commentario in Michaeas cap. 7. scribit: *Sentient igitur anima se peccasse, & habere vulnera peccatorum, & in mortuis carnibus vivere, & indigere cauero, & confrater dicit ad Medicum: Ure carnes meas, reseca vulnus, bumer omnes, puerum nostrum adire, elleboris posse constrine. Mihi vitulus ut vulnus: mei doloris sit, ut tormenta fusiformis & posse sanatori recipias.*

Hinc S. Gregorius, Lib. 3. Pastoralis, Admonitione 3. Admonendis sunt (inquit) qui admissa defuerint, ne tamen planus, ne jam relaxatus astutus culpis, quas ex agendo non multiplicant, nullis tamquam fictibus mandant. Nique enim christi, quod talis reseratur, quia alia non addidit, etiam illa, quod scripsit, delectit; neque qui consumulias irrogat, & columnmodo tecum, & satisficit, cum profecto necesse sit, ut verba præmissa superbis verbis subiuncta humiliatis impugnet: ne debitor absoluatur, quia alia non multiplicat, nisi illa, quae ligaverat, solvatur. Ita & cum Deo delinquimus, nequaquam satisfactionis, si ab iniquitate cessamus, nisi voluntates quoque, quas dileximus, & contrario apostoli iuramentis insequamur. Si enim nulla nos in hac vita speramus europa maculatus, nequaquam nobis hic abusus degenitus ipsa ad securitatem innocenta nostra iuraverit; quia illicita animalium multa pulsarent. Quia ergo manus fecerunt nos, qui perpetratis iniquitatibus ipse fuit iustus et, quia innocentis non est? Neque enim Deus nostris crucifixibus passus, sed delictorum mors medienteris contrariae medetur: ne qui voluntatis delectat, difessus, fictibus amerciat redematur: & qui per illicite diffundit excedit, etiam a licet non noscitur restringendo surgamus: & cor, quod in sancta letitia infuderat, salubris tristitia exurat: & quod vulneraverat elatio superbis, curet abjectio humili vita.

Hinc S. Iosephus Lib. 1. Sententiarum, c. 13. Ille (inquit) penitentiam digne agit, qui reatum suum Satisfactionem legitime plangit, condamnando scilicet, ac desponsando, quæ gestis, tanto in deplorando profusus, quanto exstitit in peccando precilius.

tuis venundatus es, redime te operibus tuis, redime te pecunia tua. Vilis pecunia, sed pretiosa est misericordia.

Et Lib. 2. de Penitentia, c. 8. Plura (inquit) solvendi habet subidia, qui Deo, quamcum homini, debet. Homo pecuniam pro pecunia repedit: qui non semper debitor præpostus est, qui Deo debet, nisi quae ipsum pauperem fecerit.

Et si non habet, quæ vendat, habet, quæ solvaz. Oratio, laetitia, penitentia debitor est boni census est, multoque uberior quam si quis præstari fundator pecuniam sine fine deferat.

Et

Hinc S. Leo, Serm. 1. De Iustitia decimi Mensis, ait: *Tria sunt, quæ maximæ ad religio/auxilium actiones. Oratio scilicet, Jejunium, & elemosynam... Oratione enim precipitatio Dei queritur, jejunio concupiscentia carnis extinguitur, & elemosyna peccata redimuntur: simulque per omnia Dei nobis imago renovatur, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia. Hec cum Sacerdotibus furor iudicio imperata, cum ab eo conscientium atque inseparabilis facit. Quia in orationibus permanet fidis retia, in jejunio innocens vita, in elemosynam mens benigna.*

Quoniam autem singula in quadam convenientia singulis peccatorum generibus respondant, *Quia congruum est, ut in quoquepetatur, in hoc petatur, & quod peccati commissio radice per satisfactionem abscindatur: tamen quilibet horum pro qualibet peccato satisfacie potest:* (inquit S. Th. in 4. Sententia. five Supplementi q. 15. art. 1. Satisfactionis, inquit, respectu & præteritorum operarum, ut qui non potest unum ex his perferre, in jangunis aliquid, & percepit elemosynam, quia aliorum vice suppedit potest, in quantum alia satisfactionis opera per elemosynam quicquidem meretur, quodammodo in illis, quibus elemosynam tribuit. Unde non opertus, quod se elemosynam omnem quicquidem meretur, quodammodo in illis, quibus elemosynam tribuit. Propter hoc alia satisfactiones superfluent.

Ad hanc tria satisfactionem genera omnia opera satisfactionis revocantur. Ad orationem scilicet, quæcumque Deo proxime exhibentur, ut sacrificium, laus, gratiarum actio, meditatio, & contemplatio, priores liborum lectione ad meditationem, & orationem ordinata. Ad jejunium omnia quibus caro macerari, & castigari solet, nempe appetitus vicius, & vestitus, vigilie, humi cubitatione, gaudificationes, terreni desolations, solitudo, silentium, abstinencia a vino, ad equitatione, a ludis, pia peregrinationes, flagellations, &c. Ad elemosynam omnia misericordia opera.

PROPOSITIO IV.

Temporalibus etiam flagella a Deo inflicti, & a nobis patienter toleratis, Deo pro peccatis nostris satisfacie possumus.

Q Uamvis enim presentis vita flagella non sunt omnino in potestate nostra: tamen aliquo modo nostra sunt, cum ad purgationem peccatorum ex sufficiemus, eaque Christiana patientia tolerantes, Deo sacrificium iustitiae offerimus, ut docet S. Thom. in 4. Sententiarum, seu q. 15. Supplementi, art. 2. Hinc David in Reg. 16. de Semini ajetab: *Dimittite eum, ut malefactor iuxta præceptum Domini, scilicet res ipsa Dominus afflictionem meam, & reddit mibi bonum pro maledictione haec, die hodierna.* Hinc item Rex Pene- tens Ps. 37. ait: *Ego in flagello paratus sum. Quem locum expeditus S. Ambrozes, ait: Ad omnia pulchrum remedium, quod in flagello paratus es, & offerto Domino, ut qua placuerit Deus, flagella sufficiunt. Elegitque guidem lego sanctum David flagellatum, quod aequaliter sufficeret: sed elegit, quia de tribus conditionibus eligenda unus necessitas mandabatur. Ut autem non mandatur, ad omnia paratus: sed Dei servulus, seu corporaliter agredientur subeat, seu fugam a facie iniiciat, seu obtutum filiorum, quos non timeat permittere: quia recipere potest impotenterit. Nam & festus, quod si hic fuerit punitus sufficiat temporaliter, levare in futurum perpetua potest penam arrepta: rogat ergo, ut recipiat peccato sua, & castigetur ipse, ut recipiat;*

Prona Satisfactionis, *Dominus omnem filium, quem recipit,* & infra: *Ipsius committimus, parati ad curandum, quo velit curari medicamento. Nemo dicit Medico corpora sui quemadmodum sit curandus. Novit medicus, que singulari vulneribus medicamenta convenientia, cuius ulceris patreto ferro stirpantur, ne in totius corporis serpere existim. Si dixerit Medicus medicina genere quo curari agor debet, & ille satisfactus, dicit Medicus, & agrum derelinquit. Vide eum, qui curari velit, omni genere Medicis acquiescat. Aperte primo vulnera suo Medico, & dicit: Curare me, sed regno in terra mea quoniam sufficiens duram medicinam inservit mea. Medicina Christi, corripit eis & corripit enim Dominus, quem uite convertere... Non ergo recusat curari, qui potest argui: sed levari uite penam, ne si in iracundiam arguit, impetu ira corrumpit... Et si dixerit Medicus, ager offere se debet, ut citius secetur: sicut offerebat se David in flagella Domini. Hinc S. Paulus 1. ad Cor. 11. 32. ait: *Cum iudicatur, a domino corripitur, ut non cum hoc mundo damnemur.**

Idem confirmat Sacra Synodus Trid. Sess. 14. c. 9. docet, que Tamam eisdem munificentia largientem, ut non solum paucis sponte a nobis provindicante peccato suscepit, aut Sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impositis sed etiam, quod maximum amoris argumentum est, temporalibus flagellis a Deo inflictis, & a novis patienter toleratis, apud Deum Parentem per Jesum Christum satisfacere valeamus.

Idemque fidei dogma esse declarat Canonis 13.

Primum itaque Deo satisfacimus penitentia, & operibus a Sacerdote injunctis: & quibus S. Leo scribit Ep. 82. alias 91. Mediator Dei, & hominum homo Christus Iesus hanc præfatis Ecclesiæ tradidit, ut & contentibus actiones penitentia daret, & solvaz. Oratio, laetitia, penitentia debitor est boni census est, multoque uberior quam si quis præstari fundator pecuniam sine fine deferat.

Et S. Greg. five aliis Author Commentarii in Librum 1. Tribus modis sub eius nomine editi, Lib. 3. Mæta mens (inquit) di Deo satisfacie compungit, necesse est, ut etiam caro, que deleat, satisfacimus.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Et S. Greg. five aliis Author Commentarii in Librum 1. Tribus modis sub eius nomine editi, Lib. 3. Mæta mens (inquit) di Deo satisfacie compungit, necesse est, ut etiam caro, que deleat, satisfacimus.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

Etiam in laudem ejus semper parati, & in laudem ejus semper parati, & ad purificationem nostram summa celatione scilicet, & ad sustentationem proximi indumente sumus intenti. Hec triplex observantia omnium virtutum comprehensio officia.

tibus, & nihil aequivalentibus prefutura. Non quareni ansiatis patientem, nec veram de Satisfactione mediciam. Penitentia de peccatis excessa est, gravissima, extremitate deliti memoria sublata est. Operuntur morientium vulnera: & plaga letalis alii, & profundi visceribus infixa, dissimilato dolore contigitur.

Eadem Regulam tradit S. Ambro. Lib. 1. De Penitentia, c. 2. Deus distinctionem non facit, qui misericordiam suam promisit omnibus, & relaxandi licentiam Sacrorum suis sineulla exceptione concessit. Sed qui culpam exageravit, exaggerat etiam Penitentiam. Majora enim crimina majoribus absumuntur fictibus.

Eadem Regulam continuit Conc. Moguntinum sub Ralo, Can. 31. Modus (inquit) tempusque Penitentiae pacata sua confitentes, aut per antiquorum Canonum institutionem: aut per Sanctorum Scripturarum Autoritatem, aut per Ecclesiasticalm confitendum imponit debet a Sacerdotibus. Nam qui pro peccatis gravibus leves quodammodo, & iustificatorum imponunt Penitentias modos, confundunt pulchritudines, secundum Propheetum sermonem, sub nomine custodians, & sancti cervicalis Sub capite universi articulo ad capiendas animas. Quem Canonem reperit Conc. Cabilense 2. Can. 38. Libelloque Penitentiales, Quorum sunt certioriores, incerti Autores, eliminari juber.

Et Conc. Turense 3. Can. 22. Episcopis, & Presbyteris diligenter eam perirrandandum est, qualiter Sacerdos, qui non secundum Autoritatem SS. Patrum pro qualitate criminis, & circumstantia committit, vel minoritas criminis, & circumstantia committit, tamen hodie omnes Penitentia Sacerdotis arbitrio sunt taxanda, sive in quantitate temporis, aut rei, vel modi, seu conditionis, considerando gravitatem peccati, & circumstantias temporis, loci, personarum, conditoris, & statutum earum. Addit satisfactoria opera peccatum committit contraria Sacerdotem semper impone debere. Sacerdotes, inquit, debent semper injungere Penitentiam per contrarium peccatori, puta superbo similem orationem: avare elemosynam largitionem: acclito peregrinationem, & Ecclesiarum frequentationem: guleo abstinentiam a cibis, & poibus: luxurio carnis macerationem, & quandoque loci mutationem: iracundo manuetudinem, & quod in corde reprimat fortius primum motum ira, & sic de similibus.

Item Conc. Trid. 14. cap. 8. Debet ergo Sacerdotes Domini, quantum Spiritus, & prudenter sufficerit, pro qualitate criminis, & Penitentia facultate, salutares, & convenientes Satisfactiones injungere: ne, si forte peccatis conniverat, & indulgentiam cum penitentibus agant, levissima quadam opera pro gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur.

Ita denique S. Carolus Borrom. in Instruc. Penitentia: Cum hoc Parochus prouidencia, caritateque sua pietatis, cum vero maxime videlicet, ut ne pro peccatis gravibus levissimas penitentias imponat: id quod Confessoribus, & penitentibus periculum est: cum ita a Sacris Litteris, & a Concilio Tridentino, & ASS. Clericorum Sacerdotum alienum sit. Nam Divina Littera, ibi, qui penitentiam agunt, aquae Dominum convertantur in Iesum, & plancit. Et vero, qui peccatis gravibus leves quodammodo modos imponunt, hi Confluit pulchritudines Propheticum sermonem, sub omni cubito manus, & faciunt cervicali sub capite universi articulo ad capiendas animas. Immo Concil. Trid. docet, quod cum Penitentibus indulgentias agant, levissima quadam opera pro gravissimis delictis injungunt,

REGULA VI

Satisfactionem imponere non ita est in arbitrio Sacerdotis posita, ut in iis imponendis delictorum gravitatem, & personarum conditionem, statimque spectare non tenetur.

Congregatio Regulam, quæ major est precedens explicatio, tradit S. Thom. in 4. Sentent. five Supplementi qu. 18. art. 3. ubi querit. Utrum Sacerdos possit ligare, & solvere secundum proprium arbitrium. Sacerdos (inquit) operatur in iis Clavum, scilicet instrumentum, & Minister Dei: nullum autem instrumentum habet officium alium, nisi secundum quod potest alicuius agere. Idem dicit Dionysius in his Ecclasiastica Hierarchia, quodam Divinitas eos moverit. In cuius signum (Matth. 16.) ante postquam Clavum Petro tradidisset, menso de revelatione Divinitatis ei facta; & in Joanne 20. postmodum postea Responsione apostoli Petri Spiritus Sancti domum, quo filii Dei eguntur. Unde si quis præter illum motum divinum uti sibi Postellare proflexeret, non consequeretur effectum, ut Dionysius dicit. Et præter hoc admodum Ordine avertetur, & sic cupam incurrit. Et quia pars Satisfactionis infingenda, medicina sunt; sicut medicina in arte determinante non omnibus competunt, sed variando secundum arbitrium Medicis, non propriam voluntatem sequuntur; sed scilicet in Medicina; ita pars Satisfactionis in Canonibus determinata non competit omnibus, sed variando secundum arbitrium Sacerdotis divini instrumentum regulatur.... Sicut ergo Medicus aliquando prudenter non habet Medicinam ita effectum, que admodum curacionem sufficit, ne proper debilitatem natura maius periculum erit; ita Sacerdos di-

Satisfactionem imponere non ita est in arbitrio Sacerdotis.

Utrum penitentiam vestitum clericorum uisu, auroramento, conviviorum apparatu, venatione, aliquo certior tempore abficiat. Ut ergo omnibus hominibus cibum suppedire, ac ministrii podes item laver;

Ut peregrinos pro facultatum ratione hospitio excipiat. Ut in publica domo hospitali, loco pio aliquo dispergam navem;

Ut visitet, qui in carcere sunt, eisdem consoletur, & cum per facultates poteat, alacri certior praesidio tempore.

Ut se per aliquos dies in Monasterio aliquo, alium non semper locum abeat, ubi panthes vivat.

Ut aliquo diebus carne, aut vino item abstinat. Ut secundum canonum Satisfactionis institutum, & maxime conditionem, pietate dirigenda existimat. Atque, ut hæc regula peccata meiri videatur, & penitentia scelorum suorum gravitatem magis agnoscat, opera præsumit ut interdum ei significare, que penitentia quibusdam delictis ex veterum Canonum præscripto, qui penitentiales vacant, constituitur. Igmar universa Satisfactionis modum culpa ratio temperabit.

REGULA VII

In Penitentialium Canonum moderationis justitiam, prudenter, pietatem, caritatem singularem Sacerdotes adhibere debent; ita ut nimiam severitatem, que ac nimiam lenitatem decident.

Hanc Regulam tradit Trullana Synodus, Can. ultim. Canonum Opot, inquit, eos, qui solvendi, & ligandi potestatem penitentiam a Deo accipere, peccati qualitatem considerare, & ejus modum, qui peccatum, ad conversionem promptum studium, & sic immoderationem utantur, ab ejus, qui laborat, salutem excedant. Non enim simplex ejus moribus peccati, sed varius, & multiformis, & multis incommodi propinquies germinans, & quibus malum multum diffunditur, & ulteriori progressus, donec viribus Medicis conficiat. Quare, qui Medicina

erit, certo tempore, & hora probata ante Crucem; aliante Sacram Imaginem in Ecclesia ret.

Ut humi aliquandiu jacent, cubere.

Ut flagella certis praefixis, diribus sibi adhibeant.

Ut religiosam aliquam peregrinationem suscipiant, sanctaque conficiant.

Ut statu Psalmos Penitentiales, aliasque penitentiales preces pio recites aliquo die tam spatio.

Ut certas Ecclesias, puta Stationales, vel praecipue de votis visitet.

Monet insuper S. Carolus, ut Sacerdos in peccati graveitate perpendat, quoties committit sit: Nam si quis in eadem peccati genere sapienter datur, dignus est, qui graviori pena punitur.

Demonstrat tamen isti, qui gravius peccarint (quoniam scelorum suorum magnitudinem agnoscant) quanto ipso penitentia ex Canonum Regulis imponenda esset: nec vero penitentia ex peccatis levioribus, quam parva illis penitentia data est: sed hoc factum esse, ne eam, qua pro culparum ratio ne injungendarunt, deferant cum pericolo salutis sua. Prinde penitentis ideo horcantur erunt, ut præter penitentia opera imposta, plura etiam alia praefare conentur.

Idem in Instrucionibus Confessorum: Facias (inquit) ut imposta penitentia peccatis respondet. Ita pro peccatis luxurie injungantur jejuna, vigiles peregrinationes, celiaci usus, aliisque bujusmodi corpori micetano proprio. Pro avaritate peccato, præter debitas resiliences, elemosyna pro cuiusque peccatis spiritualis oratio adhibeatur, cum coram Deo viret, & vigor acquiratur, quibus hic peccatis obstat. Pro negligencia rerum Christianarum quas ignorant, Conciones audient, & per aliquod tempus Doctrina Christiana Ecclesias frequentent. Indeverso, & tardis iuvabitis impudentis exequitantes mortis scelera ex hodierna Ecclesia benignitate, qua antiquioris Disciplina rigor mitigeratur.

His conformat et Concilii Buriensis Decretum anno 1584. Tit. De Penitentia, & ejus paribus, Can. 9. Sacerdotis (inquit) Canonem penitentiales diffringat, ut modum, & rationem penitentia injungenda melius intelligant.

Id confirmat Guillelmus Parisiensis, Tract. De Sacramento penitentia, cap. 20. Cum (inquit) in arbitrio Confessoris, & voluntate penitentiale satisfactionem possum efficiamus: dicimus confequerem quod in linea fidelium hoc positum est. Hoc autem exigere bona fides, ut consularur Perit Juris calixtus, aegredivini, vel Scripta Sanctorum: atque prudenter de penitentia injungenda, ab Confessori propria peritis non sufficit: sed quod debita deliberatione, atque confito penitenti injunctio, hoc misericors Deus, sumquam gratiam Satisfactionem, & Sacrificeum reconciliationis, seu propitiationis a penitente suscipit. Si enim ne eritur in iudicio, que agro vel funis, vel de aliare temporali agitur, tantoper confunduntur Libri Legum, ac Judiciorum facultarum, atque solletere examinatus factum, de quo, vel per quod judicandum est, tanta circumflexione coagitur, deputatur, circumspicitur, atque pronuntiatur etiam in scriptis Sententiis: quantum magis similia omnia facienda sunt in hoc iudicio spirituali? Et qui minor diligenter utetur in isto iudicio, quam in iudicio seculari, manifeste negligens est, & indigne, atque infidelis Iude.

Id confirmat S. Antoninus, 3. p. 17. c. 21. Quomodo (inquit) Penitentia injungenda a Confessore penitentibus hodie sunt arbitria, & ad arbitrium Iudicis, id est, Confessoris imponunt, ut sibi habetur 26. qu. 7. Can. Tempora, & de Penitentia Dis. 1. Can. Mensuram: Et hanc opinionem approbat confundit, & generaliter hoc servatur, ut dicit Hoffmann in Summa, Tit. De Penit. & Remisi. Tamen, ut Sacerdos circa bujusmodi dispensationem causis arbitrietur, notari sunt causas, in quibus per Canonem certa penitentia imponuntur. Nam & Canonem penitentiales tenet sibi Sacerdos, alias vix in eo nomen Sacerdotis contabat. 3. Dis. Can. Qua ipsi.

Denique Concilii Trid. Catechismus p. 2. §. 113. & 114. In iugendis (inquit) Satisfactionis pena, Sacerdotes nisi sibi suo arbitrio faciendum esset, sed omnia justitia, prudenter, & pietate dirigenda existimat. Atque, ut hæc regula peccata meiri videatur, & penitentia scelorum suorum gravitatem magis agnoscat, opera præsumit ut interdum ei significare, que penitentia quibusdam delictis ex veterum Canonum præscripto, qui penitentiales vacant, constituitur.

Eadem Regulam tradit Iacobus Lingonensis Episcoput, Canonum suorum Penitentialium Tit. 1. cap. 39. hunc in modum concludens: Qualis vero peccatis alibienda sit medicina, secundum Canonum authenticon, & Sanctorum Patrum esse debet institutionem, & non secundum placitum bonitum, sed secundum Dei voluntatem. Nec in hac parte voluntas, aut gratia hominis sibienda est, sed voluntas Dei in omnibus exquiratur, quatenus digni precibus & penitentia digna placere possit. Omnipotens Dei vindictam, quam suo virio provocavit.

Eadem Regulam tradit Iacobus Lingonensis Episcoput, Canonum suorum Penitentialium Tit. 1. cap. 39. hunc in modum concludens: Qualis vero peccatis alibienda sit medicina, secundum Canonum authenticon, & Sanctorum Patrum esse debet institutionem, & non secundum placitum bonitum, sed secundum Dei voluntatem. Nec in hac parte voluntas, aut gratia hominis sibienda est, sed voluntas Dei in omnibus exquiratur, quatenus digni precibus & penitentia digna placere possit. Omnipotens Dei vindictam, quam suo virio provocavit.

Quod autem habenda sit ratio conditionis, & diversitatis personarum, aliamque circumstantiarum, & maxime conditionis, idem Paulus docet. c. 12. Tempora, inquit, penitentia aliquando aliquando moderationem existimat. Atque, ut hæc regula peccata meiri videatur, & penitentia scelorum suorum gravitatem magis agnoscat, opera præsumit ut interdum ei significare, que penitentia quibusdam delictis ex veterum Canonum præscripto, qui penitentiales vacant, constituitur. Igitur universa Satisfactionis modum culpa ratio temperabit.

REGULA VIII

In Penitentialium Canonum moderationis justitiam, prudenter, pietatem, caritatem singularem Sacerdotes adhibere debent; ita ut nimiam severitatem, que ac nimiam lenitatem decident.

Hanc Regulam tradit Trullana Synodus, Can. ultim. Canonum Opot, inquit, eos, qui solvendi, & ligandi potestatem penitentiam a Deo accipere, peccati qualitatem considerare, & ejus modum, qui peccatum, ad conversionem promptum studium, & sic immoderationem utantur, ab ejus, qui laborat, salutem excedant. Non enim simplex ejus moribus peccati, sed varius, & multiformis, & multis incommodi propinquies germinans, & quibus malum multum diffunditur, & ulteriori progressus, donec viribus Medicis conficiat. Quare, qui Medicina